

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Theologiæ Speculativæ Scholasticis Prælectionibus Et Exercitiis Accommodatæ Libri IV

Haunold, Christoph

Ingolstadii, 1678

Contr. III. Vtrum Homo viribus Naturæ consequi possit Beatitudinem
Supernaturalem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-82733](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-82733)

nata sit partis superioris ab inferiore divisio, quæ partes cum sint naturales, dicitur vulneratio facta in naturalibus. Non, inquam, satis commodè ita intelligitur, quia sic vulneratio non esset distincta à spoliatio gratiarum, nam ablatio subjectionis erat spoliatio alicujus gratuiti. 72. Per gratuita, quibus homo spoliatus dicitur, intelliguntur ea, quæ supra enumeravimus constituisse statum originalis iustitiæ, supra ea quæ naturæ puræ convenissent. In Naturalibus verò dicitur vulneratus hoc sensu: quia in statu naturæ puræ, per extrinsecam protectionem non fuisset homo tot hostibus impetitus, nec tam vehementer tentatus à concupiscentia per se loquendo: post lapsum autem tentationes & rebellio partis inferioris contra superiorem, esset major per se loquendo (seclusa gratiâ per Christum) adeo ut moraliter necessarium fuisset aliquando peccare graviter: & ex hoc vulnere censetur homo semivivus relictus, hoc est, habens tantum potestatem physicam evitandi mortem, & ideo morti proximus, nisi supervenisset Samaritanus Christus, qui vires ad resistendum auxisset, & sic commensurando vires tentationibus, potentiam moralem ad vitandam mortem, restituisset.

CONTROVERSIA III.

Virum Homo viribus Naturæ confecti possit Beatiitudinem supernaturalem.

749. PRætermisso errore Judæorum, volentium ad consequendam salutem sufficere observantiam legis Mosaicæ, absque legis Evangelicæ gratiâ, hanc verò sine illa non sufficere, contra quem errorem S. Paulus duas scripsit epistolas, unam ad Romanos, alteram ad Galatas.

Fuerunt duo alij extremi errores circa necessitatem Gratia ad consequendam salutem. Primus (contra quem hic agemus) Pelagij, natione Britanni, professione Religiosi in Oriente, viri cateroquin bonæ famæ, ut colligitur ex verbis S. Chrysostomi epist. 4. ad Olymp. illustrem feminam dicentis: de Pelagio, Monacho, magno dolore affectus sum: cogita igitur, quot quantisque coronis digni sunt, qui forti animo in acie steterunt, cum viros tam piæ & sanctæ, tantæque cum tolerantia videntes abripi, atque in fraudem impelli videamus. Hic, inquam, cum non posset conciliare necessitatem Gratia cum libertate hominis, ut tueretur libertatem, negavit Gratiam, & hoc ipsum inconstanter. Primò enim opinatus est, Adamum creatum esse sicut nos modò nascimur, mortalem, & cæteris miserijs obnoxium; neque mortem esse pœnam peccati; nec Adamum nocuisse posteris suo peccato, nullo item dono supernaturali ornatum fuisse: omnia denique viribus naturæ tribuebat: quas volebat sufficere ad vitam æternam promerendam.

750. Cùm autem à SS. Patribus, præsertim Augustino, acerrimè oppugnaretur, & respondere non posset, ac Anathematis sententiam timeret, palliare voluit errorem suum, concedens aliquas gratias, scilicet gratiam Creationis, & gratiam legis externæ ac prædicationis: item exemplum Christi, & sanctorum. Verùm, cùm virtutibus virgeretur, concessit insuper Gratiam remissionis peccatorum, sed merè extrinsecam, sine infusione Gratia Habitualis. Denique existimant aliqui, eum etiam admisisse gratiam internam, necessariam ad bene operandum; nunquam tamen admisit beneficium speciale Gratia efficacis, nec unquam voluit concedere, Deo magis specialiter esse tribuenda opera bona quàm mala, quoddam æqualiter ad utrumque præster hominibus & potentiam.

751. Postquam contra Pelagium triumphasset S. Augustinus, quidam Massiliensis in Gallia, viri, teste S. Prospero, clari & egregij omnium virtutum studiosi, arbitriati, S. Augustinum nimis multum tribuere Gratia, vimque suppressere vires arbitrij, bono quidem Zelo, sed non secundum scientiam, conati sunt mediâ viâ incedere, & à Pelagio quidem recesserunt in hoc, quòd ipsi admitterent, opus esse gratia Christi contra peccatum originale, contendebant tamen, hominem inchoare negotium Justificationis proprijs naturæ viribus, sine alia gratia, præterquam Creationis & prædicationis, & sic hominem seipsum discernere à reprobis: propter quam doctrinam vocati sunt Sempelagiani, quorum præcipui fautores fuisset sermone datus, Joannes Cassianus, auctor Collationum PP. ac tota cateroquin maximus, contra quem scripsit Prosper librum contra Collatorem (quem tamen ab hoc errore vindicârunt gravissimi scriptores) alter fuit Faustus Episcopus Rhegiensis, qui septuaginta fere annis post Cassianum vixit. Hægo docuerunt, (vel dicuntur docuisse) liberum arbitrium sine vlllo dono supernaturali, solis viribus naturalibus posse initium præbere Gratia, hoc est, ponere meritum, cujus intuitu Gratia per Christum daretur, & sine quo non daretur, adeoque ad illud primum meritum non esse necessariam gratiam prævenientem, nec nisi per illud naturale meritum discerni salvandum à non salvando; quam doctrinam etiam ad infantes sine baptismo, & sine vlllo opere bono proprio decedentes, extendebant; hos enim volebant discerni ab illis qui cum baptismo decedunt, quòd hi prævisi sint bene operaturi, si superviverent, non item illi priores; & propter hæc opera conditionatè tantum, & nunquam absolute existura, dixerunt Deum procurare his baptismum, & non illis. Fundamentum ita opinandi fuit, quòd alioquin Deus esset acceptor personarum.

752. Non procul ab istis recessit præcedente sæculo Michael Bajus, in Lovaniensi Academia Doctor, Professor & Cancellarius, asserens, Naturæ humanæ ut innocentis, seu, dum est in statu

tu innocentia, debent omnia auxilia ad actus salu-
lares cujuscunque generis, & hæc quidem ap-
pellatur supernaturalia, volebat tamen ita esse de-
bita naturæ innocentia, ut nec per divinam poten-
tiam negari possent. Naturæ verò lapsæ aiebat
esse indebita, & ita necessaria, ut sine illis sit phy-
sicè necessitata ad malè operandum. De hujus
D. censuram jam supra aliquid diximus, qui lau-
dandus ex eo est, quòd cum debita Sedis Aposto-
licæ observantia revocaverit propositiones, ut ius-
tus erat.

753. Contra hos errores cum alij viderent
efficaciter pugnatum esse, lapsi sunt in errorem
extremè oppositum, asserentes, nec Bona opera
liberi arbitrij quidquam prodesse, nec Mala obesse,
sed solam Prædestinationis gratiam salvare eos
quos Deus eligit; contra Decretum Reprobationis
damnare quos rejicit, quidquid tandem
agant homines; & sic sub specie & titulo Gratiæ,
insinuerunt fatalem necessitatem, vocatque sunt
(latè inepitè) *Prædestinati*. Hunc tandem erro-
rem cum insigni auctario amplexi sunt hæretici
nostri temporis, addentes, per peccatum origina-
le liberum arbitrium esse omnino destructum, de
quibus videri potest Stapletonus, declarans eorum
differentias, & asserens, moderatiores solum ne-
gere libertatem in prima Justificatione. Denique
Janfenistæ admiserunt quidem Merita & Demeri-
ta, sed negarunt, ea fieri cum libertate indifferen-
tia, quos alibi rejecimus.

754. Dicendum est cum doctrina Catholi-
ca. 1. Potentiam antecedentem consequendi vi-
tam æternam, non haberi nisi per Gratiam Chri-
sti. Probatur 1. ex S. Scriptura Jo: 6. *Nemo po-
test venire ad me, nisi Pater, qui misit me, traxerit il-
lum.* 2. ad Cor. 3. *Non quod sufficientes simus cogita-
re aliquid ex nobis quasi ex nobis, sed sufficientia nostra
ex Deo est.* Jo: 15. *Sine me nihil potestis facere.* Ad
Ephes. 6. *Induite vos armaturam Dei, ut possitis sta-
re adversus insidias diaboli.*

Probatur 2. ex Concilio Arausicano, Mi-
levitano, Africano, & Tridentino, quæ hoc De-
finierunt.

755. Probatur 3. Ratione; supponendo
ex dictis lib. 1. quòd Visio Beata sit intrinsecè &
quoad substantiam supernaturalis, & sit præmium
operum bonorum: atqui præmium ordinis super-
naturalis, non est proportionatum nisi cum acti-
bus meritorij ejusdem ordinis, quales non sunt
actus elicibiles viribus naturalibus. Ulterius,
actus voluntatis supernaturales petunt connatu-
raliter procedere ex cognitione supernaturali &
ejusdem ordinis, ut ex dicendis constabit.

756. Dicendum 2. Non solum ad poten-
tiam antecedentem, seu ad ipsum *Possè*, requiritur
Gratia Dei, sed insuper est specialis gratia, quæ dat
ipsum *Bene operari*. Ad Philip. 2. *Deus est, qui
operatur in nobis velle & perficere.* 1. ad Cor. 4. *Quis
enim te discernit?* Ad Rom. 7. *Perficere non invenio.*
Concil. Arausicanum 2. can. 8. *Divini, inquit,
est muneris, cum & recta cogitamus, & pedes nostros*

à falsitate & injustitia tenemus, quoties enim bona agi-
mus, Deus in nobis atque nobiscum, ut operemur, ope-
ratur.

757. Cæterum, distinctius hanc veritatem
docuit contra Pelagium, S. Augustinus lib. 1. de
Gratia Christi c. 5. & c. 14. circa verba ex Apostolo
ad Philippenses relata, sic loquens: *Non ait* (Apo-
stolus) *Deus est, qui operatur in nobis posse, tanquam
ipsi jam velle & operari per seipsos habeant, nec in his
duobus adjutorio ejus indigeant, sed ait: Deus est,
qui operatur in nobis velle & perficere.* deinde pon-
derans verba Christi Jo: 6. *Omnis qui audit à Pa-
tre meo, & didicit, venit ad me.* sic subjungit: *Si
enim solum posse nostrum à Gratia servaretur, ita dice-
ret Dominus: Omnis qui audit à Patre, & didicit,
potest venire ad me: non autem ita dixit, sed: omnis
qui audit à Patre, & didicit, venit ad me.* Et pau-
lò post: *Non est autem, inquit, consequens, ut qui
potest venire, etiam veniat, nisi id voluerit, atque fe--
cerit: sed omnis qui didicit à Patre, non solum potest
venire, sed venit. ubi jam & possibilitatis profectus, &
voluntatis affectus, & actionis effectus est.*

758. Idem S. Pater duplici argumento ve-
ritatem hanc comprobavit. Primum sic formari
potest. Quidquid specialiter à Deo precibus fla-
gitamus, est gratia specialis; sed ipsam operationem
specialiter flagitamus: ergo &c. Minor probatur
ex Apostolo dicente, se orare Deum pro illis ad
quos scribebat, ne quid mali faciant, & ut, quod
bonum est, faciant. Non enim ait se orare, ut
possint bonum facere, sed ut bonum faciant.

Secundum, sumitur ex speciali gratiarum
actione, quam facimus pro ipsa bona operatione.
Sic Apostolus ad Ephes. 2. scripsit, se non cessare
gratias agere Deo pro eo quòd crediderint: non
autem agimus gratias speciales, nisi pro eo quòd
est beneficium speciale: ergo ipsa bona operatio
est beneficium speciale.

Quomodo autem satisfaciendum sit difficul-
tati quam movent Hæretici superius adducti, in-
voluit gravissimam illam controversiam, in quo-
nam consistat Efficacia auxiliorum, de qua scribere
vetitum est à Sede Apostolica, ut jam superius
monuimus: in Scholasticis Lectionibus licet cui-
vis, salvâ fide & charitate, in suo sensu abundare.
Sententiarum verò diversitas videri potest in libro
P. Gabrielis Henao, cujus Titulus est: *Scientia
Media, Historicè propugnata.*

CONTROVERSIA IV.

*Utrum Gratia Necessaria ad consequen-
dam salutem nemini denegetur.*

759. **Q**Uæritur 1. An, & quomodo respectu
parvulorum decedentium cum peccato
originali, verificetur, quòd Deus providerit suffi-
cientia salutis Media, quantum erat ex parte sua,
licet ex defectu causarum secundarum, quem Deus
non tenetur impedire, frequenter contingat, ut
illis talia Media non applicentur.

N n 2

Re, 1. Omnino